

Съдържание

Новини	2
Годишнини на членове на БАН (1869–2026) – Ст. Хрусанова	16
Нови книги	21
Нови постъпления във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	25

Редакционна колегия: Главен редактор: Стефка Хрусанова (hrusanova.st@cl.bas.bg), доц. д-р Никола Казански (nkazanski@abv.bg), Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg), Милкана Лишкова (milkanan@cl.bas.bg), Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Снимки: Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Компютърна обработка на изображения и текст: Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg)

Приемат се статии за печат във формат word, с основен текст на шрифт Times New Roman 12, след окончателна авторска корекция. Илюстрациите да се изпращат във формат jpg, отделно от текста.

Адрес за кореспонденция
гр. София 1040
ул. „15-ти ноември“ №1
тел: 979 52 54, 979 53 79
<http://www.cl.bas.bg>
E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

НОВИНИ

На 25 март 2026 г. в Централната университетска библиотека бе открита изложбата „Пътят на Япония към българския читател“, посветена на 35-годишнината от създаването на специалност „Японистика“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В изложбата са включени избрани публикации на преподаватели от катедра „Японистика“ на български и японски език, разработки и преводи на студенти и завършили специалността японисти. С много снимки и документи е представена историята на катедрата от създаването ѝ до наши дни.

Доц. Биляна Яврукова – директор на Университетската библиотека, приветства присъстващите на откриването гости и в изказването си откри историческите моменти в досега на българските читатели с японския език и култура.

Проф. Гургана Петкова – декан на Факултета по класически и нови филологии, възпитаник на катедра „Японистика“ и част от нейния академичен състав, благодари на организаторите на изложбата и вплитайки символиката на празника Благовещение, акцентира на рецепцията на японската литература в България. В словото си проф. Петкова изтъкна приноса на личностите, чиито имена са представени на кориците на експонираните издания – автори, преводачи, преподаватели и пожела на студентите и бъдещите колеги да направят много повече, за да може Япония да е все по-близо до всеки българин. „В тъканта на хуманитарната наука е вплетена мисията на хуманитаристиката да отстоява висшите човешки ценности, да изгражда мостове между народите, между културите, между минало и бъдеще.“

Ръководителят на катедра „Японистика“ доц. Вяра Николова представи идеята на изложбата и сподели трудността да бъде поднесена на посетителите само представителна извадка от всички публикации по темата. Доц. Николова откри етапите в процеса на навлизане на японската литература в България и отправи пожелание за приемственост между поколенията преводачи и преподаватели.

(Снимки Университетска библиотека на Софийския университет „Св. Климент Охридски“)

На 9 април 2026 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложбата „160 години от основаването на българското читалище в Цариград през 1866 г.“ Българското читалище в Цариград е основано на 10 април 1866 г. по идея на Българската духовна дружина и българската община в Османската империя. В него участват видни български културни дейци. Сред най-активните радетели на тази инициатива са представителите на различните съсловия и течения на тамошната българска общност като Георги Груев, д-р Христо Стамболски, братя Джейкови, Стефан Илич, Тодор Бурмов, Йосиф Дайнелов, Гаврил Кръстевич, Иван Найденов, Никола Тъпчилешов и др. Важна роля за създаването и развитието му изиграва Петко Славейков, който е и един от дългогодишните председатели на читалището. На едно от първите събрания е избрана комисия, която да подготви проектоустав на организацията, а през март 1866 г. е проведено и учредително събрание.

На него е приет уставът и е избрано ръководство в състав: председател – хаджи Мина Пашов (дарител и радетел за наука и просвета от Сливен), подпредседател – Г. Груев, касиер – Н. Тъпчилешов, първи писар – Станчо Брадински и втори писар – Никола Бракалов. Формално датата, от която съществува читалището в Цариград, е 12 март 1866 г., отбелязана в ръкописния му устав, запазен в Архива на Възраждането в Националната библиотека. Официалното откриване и първата публична изява на читалището се състоят на 10 април 1866 г. в квартала Фенер. За да бъде привлечено вниманието на живеещите в Цариград българи, като важна част от дейността на читалището са уреждани сказки и театрални представления. Така то инициира и организирането на Македонската дружина и на Българското благотелно братство „Просвещение“. Към читалището е създадена библиотека, в която се доставят издаваните по това време в империята български вестници и списания, а в собствена печатница се отпечатват неголям брой книги. Една от съществените заслуги на читалището е издаването в продължение на няколко години на списание „Читалище“ (1870–1875 г.). То се превръща в стожер на общобългарския обществен и културно-просветен живот, в координиращ орган за дейността на българските читалища по онова време и поставя пред българите съществени въпроси за обсъждане – за българския език, за правописа и книжнината, за църковно-националното движение, насърчава отпечатването на български литературни творби, подпомага образователното и просветното дело. Редактори и сътрудници на списанието са едни от най-авторитетните и най-популярните възрожденски книжовници и интелектуалци като Марко Балабанов, Лазар Йовчев (будещият екзарх Йосиф I), Тодор Икономов, Петко Славейков, Драган Цанков, Стефан Бобчев, Марин Дринов, Иван Богоров, Добри Войников, Кузман Шапкарев и много други. Читалището взема дейно участие в борбата на българския народ за извоюване на църковната и националната независимост. Иван Вазов ще нарече читалището в Цариград „българско министерство на народното просвещение“. Поради стеклите се неблагоприятни условия след Руско-турската освободителна война на 3 март 1878 г. то прекратява своята дейност.

На 14 април 2026 г. в Столичната библиотека беше открита изложбата „Ото фон Хабсбург. Живот и наследство“ съвместно с посолството на Унгария. Изложбата е подготвена от Фондация „Ото фон Хабсбург“, Будапеща.

Ото фон Хабсбург (1912–2011) е политик, публицист и уважаван европейски държавник, водеща фигура в процеса на интеграция в Европейския съюз. Той е първородният син на последния монарх на Австро-Унгария Карл I (унгарския крал Карой IV), гражданин на четири държави: Австрия, Германия, Унгария и Хърватия. След абдикацията на баща му от престола на Австро-Унгария през 1918 г. цялото семейство се установява на остров Мадейра. Ото фон Хабсбург завършва в Белгия социология и политология. Живял е във Франция, Португалия, САЩ и Германия. Този внук на австроунгарския император Франц Йосиф I заедно с австрийско-японския аристократ граф Рихард Калерги и българския професор Иван Шишманов, член на БАН, е сред инициаторите на идеята за Паневропейски съюз и по-късно за Европейска федерация. Ото фон Хабсбург е първи братовчед на цар Борис III по линия на майка си Цита Бурбон-Пармска, която е сестра на съпругата на княз Фердинанд I Български, княгиня Мария-Луиза.

Изложбата откриха д-р Атила Пинтер, директор на Институт Лист, София, и д-р Светослава Тончева, ръководител на направление „Библиотечни колекции“ на Столичната библиотека. На откриването присъства и г-жа Бернадет Колар, заместник-ръководител на Мисията, представители на културни институции.

На 17 април 2026 г. в Централното фоайе на Българската академия на науките беше открита изложбата „Априлското въстание 1876 г. в съдбата на членовете на Българското книжовно дружество“. Експозицията се състои от 18 тематична табла, които разказват за ролята и участието в априлските събития и след това на част от деятелите на БКД – Марин Дринов, Тодор Пеев, Марко Балабанов, Драган Цанков, Константин Иречек, Атанас Шопов, Стефан Панаретов, Иван Евстратиев Гешов, Васил Друмев, Константин Величков, митрополит Симеон, Стефан Стамболов, Михаил Сарафов, Георги Златарски, Спас Вуцов и др. Във витрини са подредени голяма част от публикациите, посветени на априлските събития – отзвук от Априлското въстание, спомени на участници в събитията, изследвания, посветени на априлската епопея. Всички експонирани ценни документи и публикувани материали са от фондовете на Научния архив и Централната библиотека на Българската академия на науките.

Доц. Димитър Христов от Института за исторически изследвания на БАН представи изложбата и подчерта, че Априлското въстание е най-емоционалният и драматичен епизод от една верига събития, които засягат пряко съдбата на всички тогавашни българи, сред които и членовете на Българското книжовно дружество. Той добави, че фондовете на Академията са много богати на ценна информация за историята на България. „Тази изложба е различна, защото си поставихме за цел да разкажем за

човешките съдби в едно съдбовно време“, каза още доц. Христов.

Сред официалните гости бяха представители на ръководството на БАН, секретарят на Президента по култура, образование и връзки с българите зад граница Милена Димитрова, съветникът по култура на Президента Пламен Славов, учени и общественици. Изложбата

е част от поредицата събития в програмата за честване на 150-годишнината от Априлското въстание, които се провеждат под патронажа на Президента на Република България. Слово произнесе заместник-председателят на БАН чл.-кор. Евдокия Пашева, която определи въстанието като духовното освобождение на страната.

На 20 април 2026 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложбата „За свободата на един народ“, посветена на 150-годишнината от избухването на Априлското въстание. Експозицията представя различни измерения на обширната тема за въстанието, политическия контекст и революционните прояви по време на неговата подготовка, ход, последствия и значение, разгърнати в двадесет и четири табла. Включени са архивни документи и възрожденска периодика от фондовете на отделите „Български исторически архив“, „Ориенталски сбирки“ и „Ръкописи и старопечатни

книги“ на Националната библиотека, както и материали от богатия фонд на Държавна агенция „Архиви“. Отличителен акцент е автентичният изворов материал, представен в няколко витрини. Подбраните архивни материали отразяват духа на времето и служат като веществено свидетелство за драматичните събития през пролетта на 1876 г. Изложбата представя над 130 документа – протоколи, писма, телеграми, възвания, удостоверения и др. Те разкриват огромния международен отзвук от най-ярката националноосвободителна проява на българите през XIX в. Важен щрих в изложбата добавят османотурските документи, които показват гледната точка на местната и централната османска власт. В изложбата са представени документи, излезли от ръцете на исторически личности като Христо Ботев, Васил Левски, Любен Каравелов, Стефан Стамболов, Георги и Никола Обретенови, Стоян Заимов, Марко Балабанов, Драган Цанков и др.

От таблата ни гледат лицата на Георги Бенковски, Панайот Волов, екзарх Антим I, Димитър Ценович, Райна Княгиня, Тодор Каблешков, Васил Петлешков, Поп Харитон, Бачо Киро и др., запечатани във фотографии от епохата. Събитието е под патронажа на Президента на Република България госпожа Илияна Йотова. Реализира се с финансовата подкрепа на Министерството на културата.

Президентът на Република България, г-жа Илияна Йотова, заяви, че „тази изложба е изложба на безсмъртието“. Тя акцентира, че откриването на изложбата на място като Националната библиотека е символично и трудно би могло да има по-подходящо пространство за подобна експозиция. През изминалите 150 години, независимо от историческите интерпретации, в българското съзнание винаги остава запазено място за събитията от 1876 г., които с гордост наричаме революция и въстание.

„Изложбата е нашият израз на дълг и признателност към героите на Априлската епопея – към хората, които вложиха живота си, за да я има България днес. Тя е част от по-мощните чествания в цялата страна и от усилията на научната общност да осмисли това събитие“, каза председателят на Държавна агенция „Архиви“ доц. д-р Михаил Груев.

Експозицията „За свободата на един народ“ беше представена от един от нейните куратори – доц. д-р Милен Михов, който посочи, че в изложбата, подготвена съвместно с Държавна агенция „Архиви“, Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ представя значими документи от своите богати фондове. Те отразяват духа на времето и служат като веществен свидетелство за драматичните събития през пролетта на 1876 г.

По време на откриването на изложбата беше представено и фототипното издание на Националната библиотека по повод 150-годишнината от Априлското въстание „Жален спомен за лютите рани на България през година 1876“ на Илия Р. Б. в съавторство от котленеца Гено Цончев. Изданието съдържа история, поезия, мемоарна проза и публицистика.

Гостите на събитието бяха посрещнати от 22-ри младежки гвардейски отряд към Средно училище „Васил Левски“, гр. Елин Пелин, и техния ръководител Ангел Благоев.

На 20 април 2026 г. във фойето на Университетската библиотека беше открита изложба, посветена на 40-годишнината на Университетското издателство „Св. Климент Охридски“ – водещо академично издателство в България и неразделна част от духовната мисия на Софийския университет, и на 90-годишнината на книгопечатането в Софийския университет. На откриването присъстваха ректорът на Софийския университет проф. Георги Вълчев, заместник-ректорите проф. Соня Милева и проф. Ренета Божанкова, директорът на Университетското издателство проф. Валери Стефанов, проф. Вася Велинова – директор на Центъра за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев“, проф. Аксиния Джурова, Димитър Томов – дългогодишен директор на издателството, представители на издателството, библиотекари, преподаватели и студенти.

Доц. Биляна Яврукова приветства гостите и разказа за началото на университетското книгопечатане, свързано с историята и на Университетската библиотека. Проследявайки връзката между двете звена на университета, тя изтъкна, че изданията на Университетското издателство са едни от най-търсените заглавия в библиотеката, която е била и ще продължава да бъде техен дом и най-ревностен пазител.

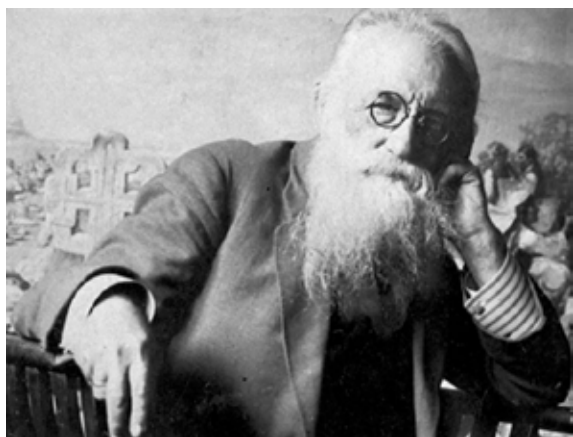
В словото си проф. Георги Вълчев изтъкна: „Чрез издателството ние можем да четем научната история на Университета. Видяхме, минали сме през един романтичен период, тръгвайки от една малка печатница за отпечатване на фишове в библиотеката, за да се превърне във водещо издателство за научна литература, което прави достойние на широката общественост в страната и извън нея научната продукция на колегите от всички факултети.“

Директорът на Университетското издателство проф. Валери Стефанов благодари на Университетската библиотека за представянето на 40-годишнината на издателството чрез настоящата изложба и акцентира върху връзката между Университетската библиотека, печатницата

и издателството – институции, които още от самото начало функционират в тясно взаимодействие и формират една книжовна среда в Софийския университет. Създадено през 1986 г. по повод 100-годишнината на Софийския университет, днес Университетското издателство „Св. Климент Охридски“ публикува средно около 350 заглавия годишно и поддържа активна мрежа за разпространение, включително собствени книжарници и онлайн платформа, като съчетава традицията с модерни подходи в книгоиздаването.

Първият директор на Университетското издателство Димитър Томов разказа за процеса на създаване на издателството, за трудностите в периода на преход, когато са рухнали държавните издателства и благодарение на Софийския университет като институция издателството продължава да се развива. „40 години се оказа един миг. И колегите, с които започнахме, са същите. За първи път надхвърлихме 400 издания годишно през 1992 г. и досега поддържаме тази традиция. Да издаваш книга на хартиен носител всеки ден – това е чудо“, каза Димитър Томов. (Снимки Университетска библиотека на Софийския университет „Св. Климент Охридски“)

На 23 април 2026 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложбата „170 години от рождението на Иван Мърквичка“, посветена на големия български художник от чешки произход, живописец, педагог и обществен деец, професор в Рисувалното училище в София и първи негов директор. Експозицията е организирана от отдел „Специални колекции“ и представя подбрана по темата част от фонда на читалня „Картографски и графични издания“. Показани са албуми и пощенски картички.

На 24 април 2026 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 120-годишнината от рождението на САМЮЪЛ БЕКЕТ (13.04.1906–22.12.1989), драматург, романист и поет, с творби на английски и френски език и удостоен с Нобелова награда за литература през 1969 г. Някои от най-известните му пиеси са „В очакване на Годо“ (1952), „Катастрофа“ (1982), „Краят на играта“ (1957), „О, щастливи дни“ (1960), „Последната лента на Крап“ (1958). Автор е на романа „Молой“ (1951), на сборниците „Разкази и текстове за нищо“ (1967) и „Обезселителят и други разкази“. Оказва силно влияние върху развитието на английската драматургия, включително и върху Нобеловия лауреат Харолд Пинтър, което е особено осезаемо в ранното му творчество.

На 24 април 2026 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 205-годишнината от рождението на ГЕОРГИ РАКОВСКИ (14.04.1821–09.10.1867), идеолог, стратег и организатор на българското националноосвободително движение; писател, публицист, историограф и етнограф. Автор на „Горски пътник“ и на „Привременният закон за горските чети“. Той е организатор на Първата и вдъхновител на Втората българска легия.

На 27 април 2026 г. в Българската академия на науките беше проведено **Общобългарско тържествено събрание, посветено на 150-годишнината от избухването на Априлското въстание, под патронажа на президента Илияна Йотова. Събитието се превърна в кулминация на честванията по повод годишнината и беше излъчвано на живо по Българската национална телевизия. БАН създаде Национален календар на събитията за 150-годишнината от Априлското въстание, който обедини всички инициативи в страната.**

„Десетки институти и университети, училища, читалища и музеи, общини и граждански организации навсякъде в страната поддържат пламъка на националната памет. Хиляди хора дейно пренасят за поколенията спомена за идеалите и героизма на българския народ.“ С тези думи чл.-кор. Атанас Семов откри тържественото събрание и обобщи многобройните инициативи, с които годишнината от избухването на Априлското въстание се чества в цяла България.

Председателят на БАН чл.-кор. Евелина Славчева произнесе слово, в което акцентира върху силната връзка между Българската академия на науките и подвига на априлци: „Много от дейците на Българското книжовно дружество, правоприменик на което е БАН, са не само духовни вдъхновители, но и преки участници в подготовката и провеждането на Априлското въстание“.

„Априлското въстание роди героизъм, велики подвизи и несравнима доблест, но и мъченическо свидетелство, и изповядване на вярата“, каза в своя благослов по време на тържественото събрание Негово светейшество патриарх Даниил. Той допълни, че април 1876 г. доказва, че дори когато историята завършва като трагедия, от тази саможертва – съзнателната борба срещу неправдата, се ражда нова надежда, която в случая е увенчаната с успех Освободителна война.

Ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. Георги Вълчев благодари в словото си на всички местни власти и училища, които се включиха в отбелязването на годишнината от Априлското въстание.

Академичен доклад на тема „Въстанието, което върна България на картата на Европа“ изнесе акад. Иван Илчев.

Президентът Илияна Йотова отправи благодарност към ръководството на Българската академия на науките за инициативата по повод честването на 150-годишнината от Априлското въстание: „Вие отново разгоряхте позатрупаните въглени на националната ни памет и накарахте цялото българско общество да бъде върно на своя дълг – дългът да отбележим тази голяма годишнина. Вие вляхте нова енергия на всички нас, които всеки от своето място искахме не само България, но и светът да чуе за Априлското въстание и как България отбелязва тази годишнина“.

Представители на Младежкия гвардейски отряд участваха в общобългарското тържествено събрание в Академията.

Заупокойна молитва в памет на жертвите на Априлското въстание отслужи в катедралата „Св. Александър Невски“ Негово светейшество патриарх Даниил. Преди началото на общобългарското тържествено събрание се състоя шествие до Българската академия на науките.

На 28 април 2026 г. в галерията на открито „Кристал“ беше официално открита изложбата „160 години от рождението на Пенчо Славейков“, подготвена от екип от Централната библиотека на БАН и организирана със съдействието на Националния литературен музей, Научния архив на БАН и Архива на Народния театър „Иван Вазов“.

Експозицията беше представена от д-р Силвия Найденова, директор на Централната библиотека. На 28 табла, чрез снимки и паралелен текст на български и английски език се разкрива животът на тази непреходна фигура от родната литература и култура от периода на следването му в Лайпциг до ролята му на директор на две от най-значимите културни институции в

страната като Народния театър и Народната библиотека, както и дейността му като действителен член на Българското книжовно дружество, днес Българска академия на науките. Отделено е специално внимание на неговите произведения – стихосбирките „Момини сълзи“ и „Епически песни“, цикъла от лирически миниатюри „Сън за щастие“, антологията „На Острова на блажените“ и „Немски поети“. За своеобразен венец на творчеството си той приема незавършената си поема „Кървава песен“, върху която работи до сетния си дъх и за която шведският преводач и журналист Алфред Йенсен решава да предложи пред Нобеловия комитет кандидатурата му за награда. Разгледани са също така обемната му преводаческа дейност и участието му в именития литературен кръг „Мисъл“ заедно с неговите знаменити съвременници д-р Кръстьо Кръстев, Петко Тодоров и Пейо Яворов.

Слово за поета и неговото творчество произнесе доц. Елка Трайкова от Института за литература на БАН, в което отбеляза допълнителни факти за отдадеността, с която Пенчо Славейков е ръководил и се е стремил да развива Народния театър. Тя изтъкна и участието му в мисията с проф. Васил Златарски за пренасянето на тленните останки на първия председател на Българското книжовно дружество проф. Марин Дринов и неговата лична библиотека от Русия в България. Според нейните думи Славейков сякаш вражда собствения си живот в литературата като създава мечтания „Сън за щастие“, бленува „На Острова на блажените“, но същевременно ни напомня, че за да се съхраним като народ е необходимо също така да препрочитаме и своята „Кървава песен“.

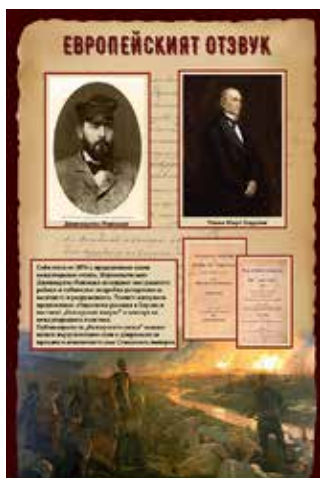
На 29 април 2026 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 100-годишнината от рождението на ВЛАДИМИР СВИНТИЛА (Владимир Георгиев Николов), (29.04.1926–13.01.1998), български писател, литературен критик, публицист, журналист и преводач. Пише по проблеми на изобразителното изкуство, театъра, киното, литературата, преводаческото изкуство. Основната

част от публицистичното му творчество е посветена на българските национални традиции, на народознанието и народопсихологията.

Превежда стихове, проза и драми от италиански, френски, испански, английски, немски, старогръцки и латински език. Негово дело са преводи на „Сонети“ (1956) на Уилям Шекспир, „Песни и поеми“ (1957) на Робърт Бърнс, драми на Шекспир, Бърнард Шоу, Джон Пристли, Джон Озбърн.

На 29 април 2026 г. в Столичната библиотека беше открита фотодокументална изложба „И в няколко дена тайно и полека народът порасте на няколко века!“, посветена на 150-годишнината от избухването на Априлското въстание. Показани са ценни издания от колекциите на библиотеката и на къща музей „Иван Вазов“ в София. Експозицията с постери разкрива знакови ключови моменти, както и по-неизвестни факти от подготовката, избухването и потушаването на въстанието през 1876 г. В изложбата са включени и оригинални архивни документи, фотоси, факсимилета и ценни книги от фонда на библиотеката. Акцент е поставен върху дейността на революционните комитети, ролята на отделните въстанически окръзи, както и върху съдбата на населението в засегнатите райони. Особен интерес представлява международният отзвук, който въстанието предизвиква и допринася за историческия поврат в нагласите на общественото мнение в Европа и света спрямо т. нар. „български въпрос“. Чрез съчетание на оригинален текст и ярко визуално

съдържание експозицията цели да представи историческия контекст и значението на Априлското въстание като повратна точка в българските националноосвободителни борби.

Сред колекцията от ценни книги, представени в изложбата, се открояват творбите на Захари Стоянов: първото издание на „Записки по българските въстания“ (1884) с автограф от автора и посвещение на д-р Константин Стоилов, „Четите в България на Филип Тотя, Хаджи Димитра и Стефан Караджата“ (1885),

„Захари Стоянов, Христо Ботйов. Опит за биография“ (1888) с личен печат на Захари Стоянов. Интерес представляват „Жален спомен за лютите рани на България“ от Илия Блъсков (1878), едно от най-ранните свидетелства за трагедията; спомените на Константин Величков „В тъмница“ (1899г.), както и ранни исторически очерци и свидетелства за събитията в Батак, Панагюрище, Перушица и други въстанически центрове.

Особено място заемат и книгите, разкриващи международния отзвук от Априлското въстание – сред тях са публикациите на британския държавник Уилям Гладстон „Българските ужаси и Източният въпрос“ (1881) и репортажите на журналиста Джанюариъс Макгахан „Зверства в България“ (1877). Историческата картина се допълва от по-късни изследвания, като тритомната „История на Априлското въстание“ от Димитър Страшимиров (1907), един от първите опити за цялостно научно осмисляне на събитията. Книгите от фонд „Краезнание“ добавят още един важен пласт – участието на дейци от Софийския край и връзката на въстанието с революционната мрежа на Васил Левски. В експозицията са представени ценни албуми от фонд „Изкуство“ като „Летописци на Априлското въстание“, включващ рисунки на Христо Коев и Танчо Шабанов – самоуки художници, участници в събитията, оставили едни от най-ранните визуални свидетелства за въстанието; „Знаменосецът“ на Панайот Дражев; илюстрации на историческите композиции на Димитър Гюдженов, Калина Тасева и Златю Бояджиев, които придават на събитията силно емоционално измерение.

Националният литературен музей и къща музей „Иван Вазов“ допълват изложбата с редки автентични материали – портрети на водачите на въстанието, снимки, ръкопис на речта на Иван Вазов, посветена на 45-годишнината от Априлското въстание. Сред експонатите е и макетът на „Черешовото топче“, превърнало се в най-емблематичния „запазен знак“ на Априлското въстание. Особено място заемат изданията на над двадесет езика на романа „Под игото“, които свидетелстват, как българската история и духовен код преминават далеч зад границите на страната и се превръщат в част от световното културно наследство.

ГОДИШНИНИ НА ЧЛЕНОВЕ НА БАН (1869–2026)

Стефка Хрусанова, E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

01 април

110 г. от рождението на ОНДРЕЙ ПАВЛИК
(01.04.1916–19.12.1996), словашки педагог.
Чуждестранен член (1952).

03 април

130 г. от рождението на НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧ СЕМЬОНОВ
(03.04.1896–25.09.1986), руски физикохимик.
Чуждестранен член (1969).

04 април

65 г. от смъртта на СИМЕОН СТОИЛОВ
(14.09.1887–04.04.1961), български математик.
Чуждестранен член (1961). Работил в Румъния.

04 април

85 г. от рождението на ХРИСТО БОРИСОВ ЦВЕТАНОВ
(04.04.1941), инженер-химик.
Член-кореспондент (2004), академик (2015).

04 април

20 г. от смъртта на ВИКТОР МИХАЙЛОВИЧ ЧХИКВАДЗЕ
(19.12.1911–04.04.2006), грузински юрист.
Чуждестранен член (1969).

06 април
80 г. от рождението на ПЕТЪР РАДОЕВ ПОПИВАНОВ
(06.04.1946), математик.
Член-кореспондент (1995), академик (2003).

06 април
140 г. от рождението на ИВАН ТОДОРОВ СТРАНСКИ
(06.04.1886–29.10.1959), агроном-почвовед.
Дописен член (1929), редовен член (1943).

07 април
55 г. от смъртта на ВАСИЛ ПЕТРОВ БОЛГРАДОВ СТОЯНОВ
(06.01.1887–07.04.1971), инженер-лесовъд.
Член-кореспондент (1947).

07 април
65 г. от рождението на ГЕОРГИ ДИМИТРОВ ТОДОРОВ
(07.04.1961), инженер – технология на машиностроенето.
Член-кореспондент (2024).

08 април
90 г. от рождението на ЛЮБЕН ЙОАКИМОВ ДИМИТРОВ
(08.04.1936–07.02.2025), педагог.
Член-кореспондент (2004).

09 април
100 г. от смъртта на ГЕОРГИ ЙОРДАНОВ ТИШЕВ
(21.12.1847–09.04.1926), обществен и държавен деец.
Дописен член (1881), действителен член (1902). Дарител на БАН.

12 април
25 г. от смъртта на ВЕНЦЕСЛАВ ХАРАЛАМБИЕВ АНДРЕЙЧЕВ
(23.02.1941–12.04.2001), физик.
Член-кореспондент (1989), академик (1995).

15 април
90 г. от рождението на ЧАВДАР ДИМИТРОВ ПАЛЕВ
(15.04.1936–19.11.2021), физик-теоретик.
Член-кореспондент (2004), академик (2008).

15 април
40 г. от смъртта на МИХАИЛ БОРИСОВИЧ ХРАПЧЕНКО
(08.11.1904–15.04.1986), руски литературовед.
Чуждестранен член (1974).

17 април
145 г. от рождението на МЕТОДИЙ АТАНАСОВ ПОПОВ
(17.04.1881–19.04.1954), биолог, общественик, дипломат.
Академик (1947).

19 април

165 г. от рождението на ТЕОДОСИ КОНСТАНТИНОВ ВИТАНОВ (19.04.1861–20.02.1930), лекар, общественик. Дописен член (1898), действителен член (1902).

22 април

30 г. от смъртта на АСЕН АСЕНОВ ХАДЖИОЛОВ (10.12.1930–22.04.1996), биохимик, молекулярен биолог и генетик. Член-кореспондент (1984), академик (1989). Заместник-председател на БАН (1988–1989).

23 април

70 г. от рождението на КРАСИМИР ДИМИТРОВ ДАНОВ (23.04.1956), математик. Член-кореспондент (2012).

24 април

40 г. от смъртта на ИВАН СИМЕОНОВ ДУЙЧЕВ (18.04.1907–24.04.1986), историк-медиевист и византолог. Академик (1981).

24 април

170 г. от рождението на ИВАН (ЯН)-ВАЦЛАВ МЪРКВИЧКА (24.04.1856–15.05.1938), живописец и илюстратор. Дописен член (1918).

24 април
125 г. от смъртта на **ИВАН ПЕТКОВ СЛАВЕЙКОВ**
(17.10.1853–24.04.1901), учител, публицист и общественик.
Дописен член (1884), редовен член (1884).

25 април
125 г. от смъртта на **ДИМИТЪР ПАНАЙОТОВ ГРЕКОВ**
(02.09.1847–25.04.1901), юрист, обществено-политически деец и държавник.
Дописен член (1881), редовен член (1884).

26 април
40 г. от смъртта на **ДЕЧКО ХРИСТОВ УЗУНОВ**
(22.02.1899–26.04.1986), живописец и сценограф.
Академик (1973).

27 април
160 г. от рождението на **ПЕНЧО ПЕТКОВ СЛАВЕЙКОВ**
(27.04.1866–28.05.1912), поет, есеист, преводач и литературен критик.
Действителен член (1898).

НОВИ КНИГИ

Историята на изкуството като призвание : Сборник в чест на чл.-кор. проф. д. изк. Иванка Гергова по повод нейната 70-годишнина / Съставители: Маргарита Куюмджиева, Дарина Бойкина, Тереза Бачева ; Редактор Мария Йовчева ; Рецензенти: Георги Николов, Мария Йовчева. – София : БАН. Институт за изследване на изкуствата, 2026. 488 с. : с цв. ил. ; Бележки под линия ; Библиография след всеки доклад ; Библиография на трудовете на чл.-кор. проф. д. изк. Иванка Гергова с. 15-22.

ISBN 9786197619607

System number [000661786]

През април 2025 г. чл.-кор. проф. д. изк. Иванка Гергова отпразнува своя 70-годишен юбилей. По този повод излиза от печат и настоящият том, който съдържа над тридесет статии и студии на учени от Босна и Херцеговина, България, Гърция, Полша, Румъния, Русия, Северна Македония и Сърбия. Обхваната е широката област на хуманитаристиката – изкуствознание, история, архитектура, старобългаристика, фолклористика, музикознание. Разнообразието на проучванията приляга на многопосочните научни интереси на проф. Гергова, които надхвърлят рамките на професионалната ѝ специализация като изкуствовед. Отразено е нейното разбиране за необходимостта от разширяване на изкуствоведските проучвания с данни от различни сфери на познанието. Подчертано е и постоянното издирване на факти, свързани със създаването на произведенията на религиозното изкуство, които да ги съотнесат с обществените, икономическите, етно- и социокултурните процеси на миналото. Търсят се опорни точки в литературните извори, а също и един по-общ антропологичен и културологичен поглед върху изследвания материал. Според предговора към книгата „всяка от темите, попаднали в кръга на интересите на проф. Гергова, намира ново развитие през годините, като тя нееднократно се връща към тях с нов поглед и позадълбочено разбиране. А зад всичко това неизменно стои удоволствието от работата, която за нея не е рутинен труд, а призвание, неизчерпаем източник на енергия, нови идеи и лична удовлетвореност.“ Изданието е подготвено от екип на Института за изследване на изкуствата на БАН и се отпечатва с финансовата подкрепа на Министерството на културата, програма „Помощ за книгата“.

Николова, Камелия Николова. Българският театър 1856–2026 : Репертоарни политики /Постановъчни практики / Камелия Николова; научни рецензенти: Николай Йорданов, Ромео Попилиев. – София : Институт за изследване на изкуствата Сдружение АНТРАКТ, 2025. 482 с. : с илюстрации. ISBN 9789549070538 System number [000661039]

Проф. д.н. Камелия Николова от Института за изследване на изкуствата на Българската академия на науките беше удостоена с награда ИКАР '2026 в категорията „Критически текст“ за фундаменталното си историческо изследване „Българският театър 1856–2026. Репертоарни политики. Постановъчни практики“. Номинацията е на Гилдията на

театроведите, критиците и драматурзите към Съюза на артистите в България (САБ). Новата книга на проф. д.н. Камелия Николова е посветена на 170-годишнината на българския театър и проследява историята му от неговото създаване през 1856 г. до настоящата 2026 г. Изследването разглежда всички значими факти, личности и процеси в отделните периоди на развитието му, като комбинира концептуалния последователен разказ с анализ на емблематични случаи (case studies). Основен фокус са два от определящите елементи на театралния процес – репертоарът и представлението и, съответно, репертоарните политики и постановъчните практики в българското сценично изкуство.

Фундаменталното изследване на проф. д.н. Камелия Николова е първата цялостна съвременна история на театъра в България. Тя е отдавна чакано ценно четиво за студенти, театрални изследователи, културолози, хора на театъра и негови почитатели.

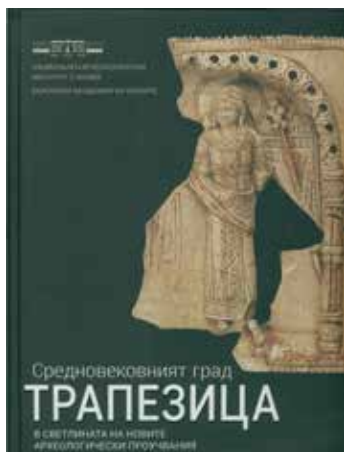
Софийски псалтир. Песнивец на цар Йоан Александър / Текста подготвиха: Цветомира Данова, Ивона Карачорова ; Авторы на изследванията: Елисавета Мусакова, Цветомира Данова, Ивона Карачорова ; Научен редактор: Анна-Мария Тотоманова ; Рецензенти: Татяна Славова, Славия Бърлиева. – София : БАН. Кирило-Методиевски научен център, 2025. 906 с. : с илюстрации ; таблици ; факсимилета ; Бележки и библиографски препратки под линия ; Библиография с. 883-906. ISBN 9789549787597 ISBN 9789549787726 (epub) System number [000662199]

Настоящият том представя първото издание на Софийския тълковен псалтир от 1337 г., известен като Песнивец на цар Йоан Александър. Оригиналният ръкопис е оцелял до днешно време и се съхранява в Научния архив на Българската академия на науките. Основното съдържание на кодекса включва Псалтир с тълкуванията на Исихий Йерусалимски, а в средопсалмието – тълкуванията на Символа на вратата и на молитвата Отче наш. В края е поместена Похвалата на цар Йоан Александър, в която е посочена точната датировка на ръкописа. Софийският тълковен псалтир е сред най-ценните паметници на българската средновековна книжнина от среднобългарския ѝ период. Той е едновременно свидетел

за културния разцвет при управлението на цар Йоан Александър и за преводаческата дейност от най-ранния период на старобългарската писмена култура, отразена в кодекса. Текстът на псалмите следва първоначалната, архаична редакция, а преводът на тълкуванията се отнася към епохата на Златния век на българската книжнина (края на IX – началото на X в.). Самият кодекс възхожда към старинен източник, за което свидетелстват и запазените в него глаголически букви. Особен интерес представлява и украсата на ръкописа: средопсалмието е означено с рядката миниатюра „Христос Стар по дни“, а рубриките, инициалите и украсителните елементи са изящно изписани с червено и синьо мастило. Повече от 140 години този забележителен ръкопис продължава да предизвиква

вниманието на славистите медиевисти. Обнародването му става възможно благодарение на Кирило-Методиевския научен център при Българската академия на науките и по идея на проф. Славия Бърлиева. В рамките на дългосрочния проект „Образци на европейската културна традиция – ръкописите на цар Иван Александър“ в подготовката на изданието обединяват усилията си Цветомира Данова от Кирило-Методиевския научен център, Ивона Карачорова от Института за български език на БАН и Елисавета Мусакова от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Настоящият том съдържа наборно издание на ръкописа, включително и на двата листа от кодекса, съхранявани в сбирката на П. И. Шукин в Държавния исторически музей в Москва, изработено от Цветомира Данова и Ивона Карачорова. Среднобългарският текст е последван от три обширни студии, посветени на историята, кодикологията и палеографията на паметника (Елисавета Мусакова), на правописните особености на кодекса (Цветомира Данова) и на редакционната принадлежност на псалтирния текст, както и анализ на превода и лексиката на тълкуванията (Ивона Карачорова).

Средновековният град Трапезица в светлината на новите археологически проучвания / Редакционна колегия: Деян Рабовянов – отговорен редактор; Константин Тотев, Христо Попов, Мирко Робов. – Велико Търново : Фабер, 2025. 413 с. : с цв. фотогр., к. ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 268-296 ; Съдържа и: Каталог на находки от новите археологически проучвания на средновековния град Трапезица с. 299-413. ISBN 9786190020332 System number [000661220]

В края на 2006 г. по инициатива на ръководството на Националния археологически институт с музей на БАН и с участието на сътрудниците от филиала във Велико Търново с ръководител Константин Тотев беше разработена 30-годишна дългосрочна програма за археологически проучвания на хълма Трапезица, одобрена от Министерството на културата и Министерския съвет на Република България. Настоящият сборник със статии е отпечатан по случай половинвековния юбилей на филиала във Велико Търново и представя най-важните резултати, събрани от проучванията и осъществени през първата половина на програмния период (2007–2022). Книгата има две издания, съответно на български и на английски език, включва обръщение на кмета на община Велико Търново инж. д-р Даниел Панов, въведение от доц. д-р Христо Попов и акад. проф. д-р Васил Николов – настоящия и по-ранния директор на НАИМ – БАН, девет статии, списък с цитирана литература и каталог на находки от новите археологически проучвания на средновековния град Трапезица.

**НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА
НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkanan@cl.bas.bg**

АЛЕКСАНДРОВ, Ники. Нидерландия – от ниската земя до висините на футбола : 300 въпроса от историята на футбола в Нидерландия / Ники Александров. – [София] : Premium books, 2025. 183 с. : с [8] л. цв. ил., фотогр.

ISBN 9786197529319

System number [000661696]

АНГЕЛОВА, Нора. Пътят от начинаещ до експерт програмист в задачи : Част 1 / Нора Ангелова ; Научен редактор Дафинка Петкова ; Рецензенти Димитър Димитров, Трифон Трифонов. – София : Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2026. 224 с. с ил., табл., черт., сх. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Библиография с. 216-217.

ISBN 9789540762944

System number [000661853]

АРГО, Михаил. Квасът на фарисеите / Михаил Арго. – [София] : Фарът, 2025. 84 с.

ISBN 9786199251348

System number [000662042]

БАУЪР, Том. Домът на Бекъм / Том Бауър ; Прев. от англ. ез. Радослава Христова. – [София] : Бард, 2025. 464, [16] с. : [16] с. цв. ил., фотогр. ; Бележки под линия.

ISBN 9786190303404

System number [000661393]

БЕРОН, Петър. От Босфора до Инд / Петър Берон ; Редактор Маруся Берон ; Снимки: Личен архив на автора и на Таню Мичев, dreamstime.com. – София : Мабопан, 2025. 254 с. : с черно-бели ил. , [8] л. цв. ил., к., фотогр. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. (Поредица с Петър Берон по света ; 9)

ISBN 9786197276138

System number [000661720]

ВАЛЗЕР, Роберт. Якоб фон Гунтен / Роберт Валзер ; Прев. от нем. ез. Боян Вълчев. – [2. изд.]. – [София] : Нике, 2025. 176 с.

1. изд. 1984 г. на изд. Народна култура.

ISBN 9786197626544

System number [000661290]

ГЕНОВ, Петър. Радетели за дивата природа и дивеча / Петър Генов, Стефка Китанова. – София : Книжен тигър, 2026. 288 с. : с ил., сх., диагр., табл., фотогр. ; Библиография с. 263-286.

ISBN 9789544290566

System number [000661427]

ГЕРДЖИКОВ, Огнян. Търговски сделки : практически коментар : Проблеми на правоприлагането : Анализ на съдебната практика / Огнян Герджиков, Тоньо Железчев. – София : Труд и право ; МТ-студио, 2025. 852 с. ; Коментарът е съобразен с действащото

законодателство към 31 октомври 2025 г. ; Книгата представя правната същност на търговските сделки с анализ и коментар на богатата съдебна практика на Върховния касационен съд, както и на знакови решения на Върховния съд и на отделни окръжни съдилища. Съдържанието следва структурата на Търговския закон, като последователно са разгледани видовете търговски сделки с техните специфични характеристики. Проследено е развитието на съдебната практика през годините като задължителна предпоставка за разрешаване на практически казуси и за преодоляване на противоречия, неясноти и непоследователни становища ; Източници с. 31-34.

ISBN 9789546083517

System number [000661649]

ГОВОРИ, без да се страхуваш : Как да водиш трудни разговори с увереност – и да бъдеш чул : Метода 3Р – твоята формула за уверени разговори / Авторски колектив. – [София], 2025. 176 с. : с табл.

ISBN 9786199346150

System number [000661866]

ДОВЛАТОВ, Сергей. Зона : Записки на надзирателя / Сергей Довлатов ; Прев. от англ. ез. Ангелина Александрова. – [София] : Нике, 2026. 175 с.

ISBN 9786197626575

System number [000661266]

ЕНЧЕВ, Иван. Слово и време : Литературна критика / Иван Енчев. – София : Българска книжница, 2025. 199 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9789543806881

System number [000661321]

КАФКА, Франц. Писма до Милена / Франц Кафка ; Подбор, подреждане и коментари Юрген Борн и Михаел Мюлер ; Прев. от нем. ез. Галина Г. Павлова. – [2. изд.]. – София : Нике, 2025. 360 с. : с ил. ; Съдържа и: Бележки с. 261-300.

1. изд. 2013 г.

ISBN 9786197626537

System number [000661293]

КИНГ, Стивън. Никога не трепвай / Стивън Кинг ; Прев. от англ. ез. Милена Илиева. – [София] : Бард, 2025. 496 с. ; Биогр. данни за авт. на 3-та кор.

ISBN 9786190303541

System number [000661377]

КОЛЕВ, Петко. Мисията на българите / [Петко Недков Колев]. – [2. издание]. – София : Петко Н. Колев, 2026. [36] с. : с цв. ил. ; Съдържа и: Мисията на българите – националната доктрина / Александър Николов ; Мисията на българите или символ верую на българщината / Илия Тодев ; Мисията на българите – поглед в дълбините на историята / Петър Добрев ; Българската история предписва нова мисия на страната – да съдейства за предотвратяване на върховно унижение за човечеството да допусне да се самоунищожи / Динко Динков ; Мисията на българите – пътят напред / Орлин Загорев с. 20-36.

1. изд. 2024 г.

ISBN 9789549717228

System number [000661598]

КОНЪЛИ, Майкъл. Беладона / Майкъл Конъли ; Прев. от англ. ез. Венцислав Божилов. – [София] : Бард, 2025. 334 с. ; За автора с. 1. (Кралете на трилъра)
ISBN 9786190303602
System number [000661561]

КОРАДИН, Ро. Сицилианска рецепта за щастие : Слънце, море и любов / Ро Корадин ; Прев. от ит. ез. Галя Горнишка. – [София] : Прозорец, 2025. 312 с. ; Бележки под линия ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.
ISBN 9786192433581
System number [000661616]

КОРНИЙ, Дара. Магически същества от украинския мит : Духове на природата / Дара Корний ; Прев. от укр. ез. Лидия Ничипорук ; Илюстратор Анхелина Канкава. – Бургас : Знаци, 2025. 320 с. : с цв. ил. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.
ISBN 9786197707571
System number [000661581]

КОРНУЕЛ, Патриша. Неизвестна самоличност / Патриша Корнуел ; Прев. [от англ. ез.] Светлана Ахчийска, Радослава Христова. – [София] : Бард, 2025. 336 с. ; За автора с. 331. (Кралете на трилъра; Поредица Скарпета)
ISBN 9786190303510
System number [000661423]

КОСТОЛАНИ, Дежьо. Ана Едеш : Роман / Дежьо Костолани ; Прев. от унг. ез. Николина Атанасова. – – [2. изд.]. – [София] : Нике, 2025. 280 с.
1. изд. 1984 г. на изд. Народна култура, в библиотека Книги за всички ; 96.
ISBN 9786197626520
System number [000661199]

КРИСТОФЪР, Пол. Легионът на тамплиерите / Пол Кристофър ; Прев. [от англ. ез.] Владимир Германов. – [София] : Бард, 2025. 288 с. (Кралете на трилъра)
ISBN 9786190303671
System number [000661468]

КЮРКЧИЕВ, Стефан. Закон за несъстоятелност на физическите лица : Приложен коментар, Нормативен текст / Стефан Кюркчиев, Борислав Ганчев. – София : Труд и право МТ-студио, 2025. 312 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Информация към 20.11.2025 г.
ISBN 9789546083524
System number [000661710]

МАКИН, Джийн. Любовниците на Пикасо / Джийн Макин ; Прев. от англ. ез. Елена Кодинова. – [София] : Прозорец, 2025. 352 с. ; За автора с. 351.
ISBN 9786192433376
System number [000661710]

ПАНАЙОТОВА, Цветелина. Подходи за езиково и творческо развитие на децата чрез изкуства : Моделът „приказка-игра“ : Теоретичен анализ, сценарии и продукти за практическа работа / Цветелина Панайотова. – София : Светът на децата – без граници,

2026. 127 с. : с табл., ноти ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Библиография с. 107-111 ; Съдържа и: Текст, ноти и хармония на тематични песни и музикални игри с песен.

ISBN 9786199238936

System number [000661314]

ПЛОВДИВ през призмата на времето : Пощенски картички и фотографии от XIX и XX век / Съставители Наташа Костадинова, Методи Крумов ; Научна редакция Данаил Георгиев ; Предговор Любозар Фратев. – Пловдив : Фондация Балкански културен форум, 2025. 1 албум (104 с.) : с ил., факс., фотогр. ; Книги, издадени от Фондация „Балкански културен форум“ с. 102-103 ; Пощенските картички и фотографии са предоставени от Държавен архив – Пловдив (фонд №1214 К, опис 1 и Фотоколекция), Регионален исторически музей – Пловдив (фондове „Снимки“ № 5, 6 и 14).

ISBN 9786199144398

System number [000661639]

ПЛОВДИВСКИЯТ бизнес 1990–2025 : Сдружение „Бизнесът за Пловдив“ / Предговор Любозар Фратев ; Александър Стайков. – Пловдив : Фондация Балкански културен форум, 2025. 320 с. : с цв. ил., фотогр. ; Книги, издадени от Фондация „Балкански културен форум“ с. 318 ; Думи на издателя / инж. Любозар Фратев с. 3-5 ; Поглед към Пловдив. Истории за оцеляване, адаптация и успех / Д-р Александър Стайков с. 6-14 ; Съдържа материали от: Ангел Траков, Ангел Стоилов, Светозар Андреев, Атанас Рогачев, Ангел Джумеров, Стефан Башев, Радо Тодоров, Христо Драмов, Веселина Балтова, Микеле Санторелли, Максим Митков, Румен Хорев, Илиян Филипov, Пенко Несторов, Здавко Линкин, Христо Томов, Марта Джамбазова, Йорданка Кляшева, Борис Калибацев, Стефания Георгиева, Кирил Василев, Александър Асенов, Петко Илиев.

ISBN 9786199343401

System number [000661642]

ПРОДАНОВА, Христина. Публикационният процес в научните изследвания / Христина Проданова ; Рецензенти Чад Стадън, Стелиян Димитров. – София : Българско географско дружество, 2025. 152 с. : с цв. ил., факс. ; Книга 1 от поредицата Как да пишем и публикуваме успешни научни статии : Съветите на редактора ; За автора с. 149 ; Библиография с. 137-144 ; Заглавие и на английски език: The publication process in scientific research ; Why to read this book / Chad Staddon ; Резюме на български, английски език.

ISBN 9786199044650

System number [000661845]

ПРОЦЕДУРИ и приложни документи по устройството на територията и строителството / Савин Ковачев и др. – 3. прераб. и доп. изд. – София : Труд и право, 2026. 804 с. : с ил., табл. ; Изданието е съобразено с действащото законодателство към 31 декември 2025 г. ; Други автори: Милка Гечева, Стоянка Илова, Борислава Филипова, Пенчо Димитров, Валентина Бакалова.

1. изд. 2004 г. със заглавие Процедури и приложни документи по устройство на територията и строителството, с автори Савин Ковачев, Ст. Илова, Б. Кишкилова, Г. Даракчиев, П. Димитров.

ISBN 9789546083548

System number [000661698]

РАДИЧКОВ, Йордан. Неосветените дворове / Йордан Радичков. – [5. изд.]. – [София] : Нике, 2026. 319 с.

1. изд. 1966 г. на издателство Български писател.

ISBN 9786197626568

System number [000661263]

РАДИЧКОВ, Йордан. Сибирски тетрадки : Записки от пътуването в Сибир август – септември 1963 г. / Йордан Радичков ; Худ. София Попйорданова. – 2. изд. – [София] : Нике, 2025. 120 с. : с цв. ил.

1. изд. 2019 г.

ISBN 9786197626438

System number [000661250]

РАЗПРАВАТА на Народния съд с регентите : Материалите на съда срещу проф. Богдан Филов, принц Кирил Преславски и ген. Никола Михов / Съставител, предговор Цочо Билярски. – София : Прозорец, 2025. 288 с. ; Съдържа и: Приложения ; Бележки.

ISBN 9786192433499

System number [000661692]

СЕРБ, Антал. Пътешественик и лунна светлина / Антал Серб ; Прев. от унг. ез. Стефка Хрусанова. – [2. изд.]. – [София] : Нике, 2025. 303 с.

1. изд. 2006 г. със заглавие Пътешественик и лунна светлина или Другото желание, на изд. Стигмати.

ISBN 9786197626483

System number [000661267]

СТАНЕВ, Иван. Избитите обитатели : Из тетрадките на един закъснял модернист : Поезия, драма, теория 1985–1987 / Иван Станев. – [2. изд.]. – София : Арт Трейсър ООД, 2025. 244 с. : с фотогр., портр., ил. ; Текстът – убежище или излаз / Богдан Богданов с. 5-6 ; Биография с. 243-244 ; Книгата е илюстрирана с фотографии на: Т. Денев, Иво Хаджимишев, Клаус Рабиен, Зуи Ицках Хашмонай.

1. изд. 1994 г. на издателство Вирга.

ISBN 9786197094794

System number [000661343]

СТЪРШЕЛ – 80 години по-късно / Съставители: Михаил Вешим, Румен Любомиров Белчев ; Книгата е илюстрирана с карикатури на Борис Димовски, Генчо Симеонов, Ивайло Нинов. – [София] : Стършел, 2026. 258 с. : с ил., фотогр. ; Библиогр. бележки под линия ; Кошмарът на главния редактор / Михаил Вешим с. 4-7.

ISBN 9789548134477

System number [000661654]

ЧАРНИ, Ноа. Славянски митове / Ноа Чарни, Светлана Слапшак ; Прев. от англ. ез. Виктория Валентинова ; Илюстрации Джо Макларън. – София : Послепис, 2025. 239 с. : с ил. ; За авторите с. 240 ; Библиография с. 233-235 ; Азбучен показалец.

ISBN 9786199304891

System number [000661546]